

השירות הצבאי אורך כשנתיים לבנות, וכשלוש שנים לבנים. במהלך השירות הצבאי מחויב החייל להגיע בשעות שנקבעו לו, בין אם הוא משרת בבסיס פתוח (בו הוא הולך מדי יום הביתה) או בבסיס סגור (בו החייל חי, ישן ואוכל) ולהיות כפוף לשעות העבודה. בשביל לצאת לחופשה החייל צריך את אישור מפקדיו, חתימה על הטפסים המתאימים והבאתם אל השלישות, לאישורם הסופי.

עריקות ונפקדות הן שתי [עבירות ייחודיות לצבא](#) שהן בעצם אותה התופעה, והיא היעדרות משירות בצבא ההגנה לישראל. ההבדל היחידי ביניהם הוא אורך הזמן בו החייל אינו הגיע לשירות. המונח נפקדות נקבע על מנת לבצע הפרדה בין חיילים נפקדים, ובין חיילים עריקים, וזאת למען אופן הטיפול בהם.

על פי פקודות הצבא, חייל אשר נקרא להתייצב לשירות ולא התייצב במועד שנקבע, חייל שעזב את יחידתו ולא חזר בזמן, חייל אשר לא חזר מחופשה או חייל שלא התייצב ביחידה אחרת בה הוצב, דינו כנפקד.

נפקדות נחלקת לשני חלקים, נפקדות של עד 24 שעות, ונפקדות של מעל 24 שעות. למעט מקרים חריגים מאוד, חייל נפקד ישפט בדין משמעותי ביחידתו ולא בבית משפט. חייל אשר נעדר משירות בצה"ל עד לארבעים וחמישה ימים, נחשב עדיין כחייל נפקד, ולא כעריק. לאחר ארבעים וחמישה ימים, הטיפול עובר מיחידתו של החייל למדור נפקדים ועריקים, ולביתו נשלחים לוכדי עריקים מהמטרה הצבאית, והוא ישפט בבית דין צבאי.

המשפט בבית הדין הצבאי שונה ממשפט הדין המשמעותי ביחידה, והעריק יאלץ לשכור את שירותיו של [עו](#)
[רר דין צבאי](#)

. השתמטות שונה בעליל מנפקדות ועריקות, שהם מושגים שלישותיים בתוך הצבא, ונוגעים לחיילים בסדיר בקבע או לאנשי מילואים. השתמטות מגיוס היא המנעות מגיוס לצבא בדרכים לא חוקיות. עבירת הנפקדות או העריקות חלה גם על חיילי מילואים, אך כתב אישום יוגש כנגד איש מילואים רק לאחר העדרות שמעל לשנה. תופעת הנפקדות והעריקות הם תופעות שהחברה הישראלית מוקיעה, אך הם כאין וכאפס לעומת תופעת ההשתמטות, שהיא תופעה שגונתה פעמים רבות בכלי התקשורת על ידי מנהיגי המדינה.